

Hogeschool van Amsterdam
Amsterdam University of Applied Sciences

**Onderzoeksprogramma Crossmedia, Archiving,
Discovery**

Jaarverslag 2012

Media, Creatie en Informatie
15 mei 2013

CREATE-IT
APPLIED
RESEARCH

1. Inleiding

In onze samenleving speelt digitale techniek een steeds grotere rol. Deze ontwikkeling is al meer dan tien jaar gaande en langzaam maar zeker worden de meest elementaire zaken in het dagelijks leven verweven met digitale techniek. Van elektronische belastingaangiften tot en met e-mail, digitale kranten, weblogs en online messaging systemen. Ook in het bedrijfsleven worden geleidelijk veelbelovende technieken, die al jarenlang in niches toegepast werden, in gebruik genomen door bedrijven in alle soorten en maten. Het einde is nog niet in zicht met bijvoorbeeld digitale facturering voor de deur. Met deze snelle voortschrijding van de vooral digitale techniek is het onvermijdelijk dat controle en toezicht in toenemende mate rekening moeten gaan houden met digitale sporen. De regels en plichten die voor papier gelden, gaan nu ook voor digitale informatie gelden. Het ontdekken van digitale sporen in elektronische informatie wordt E-Discovery genoemd en is het centrale thema van dit lectoraat E-Discovery. Het onderzoeksterrein van het lectoraat E-Publishing Onderzoek naar de veranderende communicatiepatronen in de overdracht van emotie, kennis en informatie tussen de diverse media. Inzicht in het creëren, verwerken, opslaan en terugzoekbaar maken, als mede vermarkten van alle vormen van elektronische overdracht tussen mensen. Het onderzoeksprogramma bestaat uit het lectoraat E-Discovery, het (voormalig) lectoraat E-Publishing en het nieuwe lectoraat Digital Archiving & Compliance. In 2012 was het nieuwe lectoraat Crossmedia nog in voorbereiding. Het Lectoraat is inmiddels vanaf 1 februari 2013 officieel gestart.

2. Doelen onderzoeksprogramma

2.1 Kennisontwikkeling

Het lectoraat E-Discovery verricht handelings- en toegepast onderzoek door middel van een kenniskring, bestaande uit deelnemers uit het bedrijfsleven en docenten van de opleidingen. Bij E-Discovery gaat het erom dat informatie op forensisch verantwoorde wijze veiliggesteld én slim verwerkt wordt. De expertise van de kenniskring beperkt zich niet tot het ontwikkelen van en adviseren over methoden en technieken voor digitaal opsporen, maar richt zich ook op de ontwikkeling van een kader voor 'readiness': het preventief verzamelen van tegenbewijs en het klaar zijn voor onderzoeken. Het (voormalige) lectoraat E-Publishing doet onderzoek naar de veranderende communicatiepatronen in de overdracht van emotie, kennis en informatie tussen de diverse media. Inzicht in het creëren, verwerken, opslaan en terugzoekbaar maken, als mede vermarkten van alle vormen van elektronische overdracht tussen mensen. Het lectoraat Digital Archiving & Compliance richt zich op het ontstaan, de bewerking, het gebruik en behoud van informatie binnen een structuur van wet- en regelgeving, normen en richtlijnen, zodat verantwoording afgelegd kan worden en bewijs geleverd kan worden van rechten en plichten.

2.2 Betekenis voor beroepspraktijk en maatschappij

Het lectoraat E-Discovery draagt bij aan de ontwikkeling van de activiteiten van FOREC, in overleg met de participanten in dit expertisecentrum; verzorgt bijscholing en nascholing van medewerkers uit het bedrijfsleven; bouwt aan een netwerk van kennisinstellingen, dienstverleners en gebruikers van kennis op het gebied van preventie en governance met als doel het doen van handelingsonderzoek en toegepast onderzoek. Het lectoraat E-Publishing In een wereld van snelle ontwikkelingen in de telecommunicatietechnologie is het essentieel te begrijpen wat de relatie tussen techniek en boodschap is. Alleen dat begrip kan een volwassen onderscheid bewerkstelligen in zowel intermenselijke communicatie als bij de beoordeling van externe mededelingen. Het onderzoek beslaat de volle breedte

van de omslag naar elektronische communicatie insluitend de veranderende vaardigheden, verdienmodellen en maatschappelijke doorwerking.

2.3 Betekenis voor onderwijs en professionalisering van docenten

Het lectoraat E-Discovery verzorgt onderwijs aan studenten die zich wensen te specialiseren in digitaal onderzoek door middel van een minor (30 ECTS in het derde/vierde jaar van de opleidingen). Het lectoraat levert een bijdrage aan de strategieontwikkeling voor de opleidingen Informatica, Technische Informatica. Het lectoraat E-Publishing Wij staan aan het begin van een mediarevolutie. Logistiek en opslag lijken geen probleem meer te zijn, maar wat betreft de inhoud staan we nu pas aan het begin. Docenten moeten, naast de bestaande vaardigheden, vooral leren (en onderwijzen) hoe de veranderingen te duiden. Het gaat meer om te kunnen duiden van wat de multimediale mediasector van de nieuwe media zouden moeten verwachten dan zo maar achter de techniek aanlopen. Het lectoraat Digital Archiving & Compliance zal proberen de bewustwording van het maatschappelijke belang van archiving en compliance bij studenten en docenten te bevorderen.

3. Activiteiten onderzoeksprogramma

3.1 Kennisontwikkeling

Het lectoraat E-Discovery verricht handelings- en toegepast onderzoek door middel van een kenniskring, bestaande uit deelnemers uit het bedrijfsleven en docenten van de opleidingen. Het onderwerp E-Discovery is multidisciplinair en zeer breed. In 2012 waren er naast het opzetten van het onderwijs, drie verschillende onderzoekslijnen:

1. E-mailfiltering en visualisatie, ook in samenwerking met de UvA (prof. M. de Rijke). Door een afstudeerder is een visualisatieprogramma ontwikkeld dat gebruikt zal worden als basis voor verdere onderzoeksexperimenten.
2. Onderzoek naar 'E-Discovery readiness'. In samenwerking met studenten van de minor FIS is een vragenlijst ontwikkeld die aan bedrijven voorgelegd kan worden om te bepalen in hoeverre ze klaar zijn voor E-Discovery.
3. E-discovery tools. Forensic Toolkit van AccessData is ingezet voor het praktikum. Verder is in samenwerking met het vak datawarehouses onderzoek gedaan naar tools voor data mining in grote databases.

Het (voormalig) lectoraat E-Publishing heeft in het kader van onderzoeksprogramma's van Amsterdam E-Boekenstad twee promovendi (Mediawijsheid, De digitalisering van persoonsarchieven), en een afstudeerproject (Het gebruik van sociale media in een HBO-onderzoeksomgeving). De door het lectoraat Digital Archiving & Compliance verworven kennis en inzichten worden teruggekoppeld naar de opleidingen binnen het Domein MCI. Naast het verspreiden van kennis via onderwijsmateriaal, 'working papers', congresbijdragen en tijdschriftartikelen zal kenniscirculatie plaatsvinden door:

1. Deelname aan seminars en (on-line) debatten, m.n. georganiseerd door het beroependomein;
2. (Mede-)Organiseren van en deelname aan conferenties / workshops/ masterclasses en special events;
3. Deelname in internationale en nationale netwerken;
4. Interviews en oriënterende gesprekken met (afstuderende) studenten van eigen opleidingen en die van andere universiteiten en hogescholen;
5. Gastcolleges binnen de eigen opleidingen en aan andere universiteiten en hogescholen;
6. Deelname aan en initiatie van intensive programs (IP's).

3.2 Betekenis voor beroepspraktijk en maatschappij

Het lectoraat E-Discovery organiseert het jaarlijkse symposium E-Discovery in Nederland. Het eerste symposium vond plaats op 14 april 2010, het tweede symposium op 11 mei 2011 en in 2012 op 24 april. Tijdens dit symposium geven professionals uit het bedrijfsleven en het onderwijs lezingen over e-discovery en presenteren diverse bedrijven zich tijdens de informatiemarkt. De presentaties zijn vastgelegd op video en zijn in te zien via webcolleges.hva.nl. Het symposium E-Discovery wordt achteraf geëvalueerd d.m.v. een vragenlijst en daaruit blijkt dat deelnemers het symposium in 2012 gemiddeld een 8 geven. Het aantal deelnemers stijgt elk jaar. Naast het symposium worden er diverse gastcolleges en andere presentaties gehouden. De lector van het lectoraat is tevens secretaris van het bestuur van FINE, de branchevereniging voor Forensic Intelligence Network of Excellence en treedt op als voorzitter van diverse seminars, zoals Mobile Device Security Seminar in Delft op 25 april 2012. Het (voormalig) lectoraat E-Publishing doet toegepaste kennisontwikkeling en appreciatie van nieuwe media in hun maatschappelijke context alsmede het vormgeven van een flexibele beroepspraktijk die de inhoud vooropstelt en sturend is voor de technologiebedrijven. Het lectoraat Digital Archiving & Compliance is ingesteld op 1 januari 2012. Er zijn gedurende het jaar diverse berichten en artikelen over het lectoraat gepubliceerd bij o.a. de KVAN (beroepsvereniging), het Archievenblad (maandblad van de KVAN), op blog.gjvanbussel.nl, www.vbds.nl, het Forum voor Praktijkgericht Onderzoek, op de website www.legadex.com, en in het Legadex Magazine (maart 2012), in de Automatiseringgids en op de website van dit tijdschrift (maart 2012). Ook heeft het lectoraat informatiemateriaal ontwikkeld zoals docentenintroductie lectoraat, met uitleg over doelstellingen en 'rode draad' het programma van het lectoraat (oktober 2012), de onderzoeksagenda en het businessplan van het lectoraat, en een onderzoeksagenda Archivistiek in samenwerking met UvA en Reinwardt Academie. Binnen MIC zijn diverse presentaties in onderwijsteams gehouden, wat heeft geleid tot enkele wensen (zoals de ondersteuning van de propedeusestudenten door de ontwikkeling van vernieuwend onderwijsmateriaal) binnen MIC.

3.3 Betekenis voor onderwijs en professionalisering van docenten

Het lectoraat E-Discovery verzorgt de volgende onderwijsmodules in het domein MCI van de Hogeschool van Amsterdam.

- Vak E-Discovery in de minor Forensic Intelligence en Security (FIS)
- Deeltijd Minor E-Discovery
- IP project E-Discovery
- Gastcolleges en webcolleges

Het lectoraat treedt ook op als opdrachtgever voor afstudeer- en onderwijsprojecten van studenten die onderzoek willen doen op het terrein van E-Discovery. Uitgangspunt hierbij zijn onderwerpen van de lopende onderzoeksinitiatieven. In 2012 zijn er vijf afstudeerrapporten geschreven voor het lectoraat E-Discovery.

1. E-Discovering Fake Identities on Twitter. Annet Bos, UvA Mediastudies
2. Enron Email Search met Elastic Search. Kevin van Cleef, HvA Informatica
3. Analyse van Smartphones. Daan Groeneveld, HvA Techniek
4. Identity Resolution on Tracks Inspector. Jop Hofste, TU Twente
5. E-Discovery in Bewijsbeslag. Brigitte Kaagman, HvA Rechten

Het lectoraat E-Publishing richt zich op het kennis nemen en leren onderzoeken van de wijze waarop nieuwe media lees-, schrijf- en redactievaardigheden veranderen zonder de integriteit van het proces te veranderen.

Deelname docenten in RAAK-onderzoek en in de minor (Z911) Contentmanagement en e-Publishing. Daarnaast heeft E-Publishing twee promotie-onderzoeken: Mediawijsheid en De digitalisering van persoonsarchieven. De onderwijsactiviteiten van Digital Archiving en Compliance zijn primair gericht op het creëren van bewustzijn bij studenten (en docenten) voor het belang van digital archiving en compliance voor de organisaties waar ze nu en straks bij zijn betrokken. Het lectoraat wil de studenten de mogelijkheid geven te participeren in projecten van het lectoraat, maar wil ze ook ondersteunen door stageplekken te bieden bij bedrijven in de creatieve industrie of door afstudeerprojecten te initiëren en/of te ondersteunen. Daarnaast is in 2012 een project gestart waarin korte video's worden gemaakt (nanocolleges), die (ingewikkelde) thema's in een kort bestek uitwerken en die vrij toegankelijk zijn voor studenten en docenten via de website van het lectoraat. Ook studenten die een eigen bedrijf willen starten kunnen participeren en een beter begrip krijgen van hun rol als ondernemer en het belang van digital archiving en compliance voor ondernemerschap.

4. Infrastructuur onderzoeksprogramma

4.1 Organisatie

Het lectoraat E-Discovery bestaat uit een lector (Hans Henseler), een hoio en leden van de kenniskring. De leden zijn docenten uit de opleidingen Informatica, Rechten en MIC. Het onderzoeksprogramma bestaat uit vier onderzoekslijnen: e-mail filtering en visualisatie, e-discovery tools, semantic search in e-discovery en e-discovery readiness. Het uitgangspunt is dat het jaarlijkse symposium, onderwijs, projecten en andere activiteiten gerelateerd zijn aan deze lopende onderzoekslijnen. Het lectoraat

Digital Archiving en Compliance bestaat uit een lector, leden van de (interne) kenniskring, voornamelijk vanuit de opleiding MIC. Daarnaast heeft het lectoraat Digital Archiving en Compliance een geassocieerde (of externe) kenniskring gevormd die nu bestaat uit 26 leden. Voor een overzicht hiervan, zie <http://www.digitalarchiving.nl>. Het lectoraat richt zich op multidisciplinaire kennisontwikkeling over de samenhang tussen de digitalisering van de maatschappij, het recht- en doelmatig handelen van organisaties en de creatie, het gebruik en het behoud van informatie.

Het (voormalig) lectoraat E-Publishing bestaat uit een onderzoeker (voormalig lector), een docent en twee promovendi.

4.2 Personeel

Tabel - Onderzoeksinzet in aantal en fte	2012
Lectoren	
Hans Henseler	0,4
Geert-Jan van Bussel	0,6
<i>Subtotaal (fte)</i>	1
<i>Subtotaal (aantal)</i>	2
Docenten	
Carla Bombeld	0,4
Arnim Eijkhoudt	0,1
Ellen Waterman	0,1

Elmer Hoeksema	0,1
Maarten van der Burg	0,1
Simone Keizer	0,1
Cees Stelling	0,1
Jim Voorzee	0,1
Loeki Abram	0,1
Jos Vrolijk	0,3
<i>Subtotaal (fte)</i>	1,5
<i>Subtotaal (aantal)</i>	10
Andere onderzoekers	
Annika Kuyper	0,2
Joost Kircz	0,6
David van Dijk	0,4
<i>Subtotaal (fte)</i>	1,2
<i>Subtotaal (aantal)</i>	3
Promovendi	
Susanne Neugebauer	0,4
Nathalie Wesseling	0,4
<i>Subtotaal (fte)</i>	0,8
<i>Subtotaal (aantal)</i>	2
Ondersteunend personeel	
Karin van Rijn	0,2
Julia Olthoff	0,4
Paul Rijnierse	0,2
<i>Subtotaal (fte)</i>	0,8
<i>Subtotaal (aantal)</i>	3
Externen	
<i>Subtotaal (fte)</i>	0
<i>Subtotaal (aantal)</i>	0
Totaal onderzoeksinzet (in fte)	5,3
Totaal onderzoeksinzet (in aantal)	20
Studenten	
<i>Subtotaal (aantal)</i>	88

4.3 Financiën

Tabel - Inkomsten (in €)	2012
Rijksbijdrage	395.500
SIA/RAAK-subsidies	4.861
Financiering van derden	72.240
Internationale subsidies	0
Totaal inkomsten	472.601

4.4 Samenwerkingsverbanden

In het onderzoeksprogramma Crossmedia, Archiving, Discovery worden onderzoeks- en onderwijsprojecten geïnitieerd, in samenwerking met het beroependomein, marktpartijen en opleidingen. E-Discovery werkt samen met de Universiteit van Amsterdam (groep van prof. M. de Rijke), waar onlangs David van Dijk het onderzoek Semantic Search in E-discovery is gestart. In het kader van het symposium E-Discovery is in 2012 samengewerkt met marktpartijen: PwC, Landelijke Politie, KPMG, Deloitte, Ernst & Young, Fox-IT, Infolution, De Brauw Blackstone Westbroek, ZyLAB, DataExpert, Dutcheer, Bird & Bird, Houthoff en Spingue. In het kader van het IP (Intensive Program) E-Discovery project is samengewerkt met zes andere buitenlandse universiteiten: Universitat Alcalá (SP), Hochschule Bonn-Rhein-Sieg (DE), ESIEA (FR), University of Salford (UK), Mittuniversitetet (SE) en University of Zagreb (KR). Website <https://oege.ie.hva.nl/~ediscovery/ip2013/>.

E-Publishing werkt samen met UvA-informatica, waarbij (voormalig) lector gastonderzoeker is bij UvA-Informatica. De conferentie Boek uit de band <http://networkcultures.org/wpmu/unboundbook/> was een samenwerking met veel partijen, met name De Willem de Kooning Academie (Rotterdam) en Digital book and Media Studies Universiteit Leiden en het lectoraat voor Netwerkcultuur. Met de laatste is samengewerkt voor de nieuwe RAAK-aanvraag Toolkit digitaal publiceren. V

Via het lectoraat Digital Archiving & Compliance wordt wetenschappelijke kennis toegankelijk gemaakt voor bedrijven. Er wordt vanuit onderzoeksprogramma's samengewerkt met bedrijven. De samenwerking in het lectoraat verloopt volgens verschillende modellen. Praktijkonderzoek kan plaatsvinden als case-onderzoek binnen een of meerdere bedrijven; het kan ook zijn dat bedrijven als klankbord fungeren voor onderzoek dat door docent- en studentonderzoekers binnen een HvA-laboratorium wordt uitgevoerd. Ongeacht het samenwerkingsmodel is het uiteindelijke doel dat vragen uit de praktijk van het beroependomein door middel van het onderzoeksproject worden beantwoord en dat de onderzoeksresultaten worden gebruikt in de beroepspraktijk.

4.5 Voorzieningen

Het lectoraat E-Discovery werkt samen met het vak Computer Forensics en maakt gebruik van het Computer Forensics lab bij Informatica. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van de Oege server om studentenprojecten te hosten en om de Wordpress site te hosten van het IP E-Discovery project. Deze website is tevens deliverable naar de EU toe i.v.m. verantwoording over de subsidie.

5. Resultaten Onderzoeksprogramma

5.1 Kennisontwikkeling

Tabel - Bijdrage aan kennis	Info (titel, auteurs, tijdschrift, pagina's, etc.)	Aantal
Wetenschappelijk		
Artikelen in tijdschriften (niet) peer-reviewed		0
Boek/boekdeel		0
Dissertaties		0
Congresbijdragen		0
Professioneel		

Artikelen in tijdschriften	G.J. van Bussel, 'Enterprise 2.0., Accountability and the Necessity for Digital Archiving', in: W.F. Riekert, I. Simon (eds.), <i>Information in e-Motion. Proceedings BOBCATSSS</i> , Amsterdam 2012. G.J. van Bussel, 'Reconstructing the Past for Organizational Accountability'. In : <i>The Electronic Journal of Information Systems Evaluation</i> , vol. 15, issue 1, pp. 127-137, 2012	2
Boek/boekdeel	G.J. van Bussel, F.F.M. Ector, 'Missing links. Verantwoording en content bij organisatieverandering', in: <i>Handboek Archiefbeheer</i> , ter perse.	1
Overig (j t/m n)	G.J. van Bussel, <i>Archiving should be just like an Apple, en acht andere (nuttige ?) stellingen</i> , lectorale rede, HvA Publicaties, Amsterdam, 2012.	1

5.2 Betekenis voor beroepspraktijk en maatschappij

Inhoudelijke resultaten

De belangrijkste bijdrage van het lectoraat E-Discovery aan de beroepspraktijk is het onderwijs en de begeleiding van studentenprojecten waardoor studenten tijdens hun studie in aanraking zijn gekomen met E-Discovery. E-Publishing richt zich met name op publicaties en conferenties. Het lectoraat Digital Archiving & Compliance vervult een brugfunctie tussen wetenschap en de beroepspraktijk. Via het lectoraat wordt wetenschappelijke kennis toegankelijk gemaakt voor bedrijven. Hierbij zijn presentaties, gastcolleges en andere conferenties erg belangrijk. Maar ook het onderwijs binnen het domein en begeleiding van studentenprojecten zoals stage of afstuderen.

Kennisoverdracht

Tabel – Kennisoverdracht naar beroepspraktijk en maatschappij	Info (titel, auteurs, tijdschrift, pagina's, etc.)	Aantal
Populariserende publicaties		
Boek/boekdeel	N. F. Wesseling, 'Student engagement 2.0.', <i>Proceedings from the 4th annual International Conference on Education and New Learning Technologies (IATED)</i> , Barcelona, July 2-4, 2012, ISBN:978-84-695-3491-5, pp. 1348-1353. http://library.iated.org/view/WESSELING2012STU N. F. Wesseling, 'Differences in computer usage and background variables of first year students in higher education', <i>Proceedings</i>	4

	from the 6th annual International Association of Technology, Education and Development (IATED), Valencia, March 5-7, 2011, ISBN:978-84-615-5562-8, pp. 5451-5455 http://library.iated.org/view/WESSELING2012DIF N.F. Wesseling, 'How students use Facebook.', <i>Proceedings of the 2012 Zagreb International European Academic Conference/West East Institute</i>, Zagreb, October 14-17, 2012, ISSN 2167-3179 (Online) USA, ISSN 2169-9933 (CD-ROM) USA, pp.20-25. http://www.westeastinstitute.com/?page_id=765&preview=true N. F. Wesseling, 'Facebook use versus first year college exams.', <i>Proceedings from the 5th annual International Association of Technology, Education and Development (IATED)</i>, Madrid, November 19-21, 2012, ISBN: 978-84-616-0763, pp.5044-5048. http://library.iated.org/view/WESSELING2012FAC	
Overig	Hans Henseler, 'Cloud niet voorbereid op E-Discovery.', <i>Automatiseringsgids</i> 1 maart 2012, pp. 30-31. G.J. van Bussel, 'Belangenverstrengeling, integriteitsverlies en crisis.', [online], <i>Bevlogen Bespiegelingen. Over maatschappij, politiek, geschiedenis, verantwoording, compliance en transparantie</i>, juni 2012. G.J. van Bussel, 'Het einde van de ideologie: politieke hypocrisie, leugens en opportunisme', [online], <i>Bevlogen Bespiegelingen. Over maatschappij, politiek, geschiedenis, verantwoording, compliance en transparantie</i>, juni 2012. Hans Henseler, 'Organisaties onderschatten datalekken - Informatie Governance voorkomt lekdebacles.', <i>Financieel Management</i>, 8 oktober 2012. Hans Henseler, 'Predictive Encoding. Glazen bol of black box?', <i>Automatiseringsgids</i>, 14 september 2012.	9

	Hans Henseler en Ivar Timmer, 'E-Discovery in Nederland', <i>Legadex magazine</i>, zomer 2012. Hans Henseler, 'Cloud niet voorbereid op E-Discovery', <i>Informatiemagazine</i>, mei 2012, pp. 42-44. Hans Henseler, 'Organisaties onderschatten datalekken - Informatie Governance voorkomt lekdebacles', <i>Financieel Management</i>, 8 oktober 2012. Susanne Neugebauer, in samenwerking met de redacteur Els Kloek, lemma over Lizzy van Dorp, juli 2012, gepubliceerd op: http://www.historici.nl/Onderzoek/Projecten/DVN/lemmata/data/Elisabeth_Dorp	
Congressen/tentoonstellingen	Joost Kircz, conferentievoorzitter <i>Boek uit de band</i>, 22-23 Maart 2012. Joost Kircz, workshopleider 'E-boeken en marketing', <i>Boek uit de band</i>, 22 maart 2012. Hans Henseler, dagvoorzitter Seminar <i>Fox-IT Mobile Device Security Seminar</i>, Delft 25 april 2012. G.J. van Bussel, presentatie op het KVAN-congres in Middelburg, in samenwerking met Reinwardt Akademie en UvA, over archiefonderwijs en -onderzoek, introductie van het lectoraat, 14 juni 2012. G.J. van Bussel, keynote over 'Digitale Leeromgevingen in een Community of Practice' op het seminar <i>Community of Practice Open Data</i>, Gouda, 27 september 2012. G.J. van Bussel, keynote op het jubileumcongres van het Netwerk voor Bedrijfsmatig Archiveren (NVBA), 'Over de toekomst van archieven in het digitale tijdperk', Utrecht, 24 oktober 2012. G.J. van Bussel, keynote op de docentendag SOD-HMDI, 'Archiving should be just like an Apple', 8 november 2012. G.J. van Bussel, keynote op het bestuurderscongres van de Provincie Gelderland, 'Digital Forever. Digitale Archivering, het nut en de noodzaak', Arnhem, 26 oktober 2012.	19

	August Hans den Boef, Joost Kircz, 'About citizen and the Press: Access to public information', lezing in: Wolf-Fritz Riekert and Ingeborg Simons (eds), <i>Proceedings Bobcatsss 2012</i>, 20th International.Conference in Information Science. Information in e-Motion, Amsterdam, January 22-23, 2012. http://www.bobcatsss2012.org/. Geert-Jan van Bussel, 'Enterprise 2.0., Accountability and the necessity for Digital Archiving', presentatie op Bobcatsss 2012, 20th International.Conference in Information Science. Information in e-Motion, Amsterdam, January 24, 2012. Geert-Jan van Bussel, 'Voor Archiving zijn informatiedragers niet interessant', keynote in het ICTU café, Den Haag, 11 december 2012. Susanne Neugebauer, 'Personal Archives are Mediated Memories. Never Meant to Be Secret!', lezing, in: Wolf-Fritz Riekert and Ingeborg Simons (eds), <i>Proceedings Bobcatsss 2012</i>, 20th International.Conference in Information Science. Information in e-Motion, Amsterdam, January 22-23, 2012, pp. 241-244, http://www.bobcatsss2012.org/ Susanne Neugebauer, 'A Camp Suitcase: How a Personal Archive Mirrors Transformations of its Creation, Context and Meaning', lezing gehouden op ICHORA 6, Sixth International Conference on the History of Records and Archives: Exploring Shared Heritage in the History of Archives with Libraries, Information Science/Documentation, Preservation/Conservation, and Museums, Austin, Texas, VS, August 2-4, 2012 http://www.ischool.utexas.edu/~ichora6/. Joost Kircz, 'Het E-boek van schrijver tot lezer', <i>Boek uit de band</i>, 23 maart 2012. Video: http://vimeo.com/40074959. Joost Kircz en Judith Stoop, lezing 'E-learning in Motion. A study in the transformation from paper to electronic
--	---

	books.' in: Wolf-Fritz Riekert and Ingeborg Simons (eds). Proceedings Bobcatss 2012, 20th International Conference in Information Science. Information in e-Motion, Amsterdam January 23-25. http://www.bobcatss2012.org/. Joost Kircz, 'Overwegingen voor elektronische verdienmodellen. Voor het einde van de regenboog is er nog een lange weg te gaan.', Conferentie <i>Nieuwe manieren van publiceren over kunst en cultuur</i>., Rijksakademie van beeldende kunsten Amsterdam, 12 september 2012. Hans Henseler, 'Cloud not ready for E-Discovery', keynote <i>LawTech Europe Congress</i>, Praag, Tjechië, 2012. http://www.lawtecheuropecongress.com/venue/ 12 november 2012. Hans Henseler, keynote <i>First South African Digital Forensics Conference</i>, Kaapstad, Zuid-Afrika. 8 september 2012. Hans Henseler, 'Predictive Coding in E-Discovery: Glazen Bol of Black Box', symposium e-Discovery in Nederland, 24 april 2012.	
Cursussen/trainingen	Hans Henseler, 'Veiligheid of privacy door datamining van luchtvaartgegevens, of allebei?', themadag Aviation & Security, Techniek, HvA 25 januari, 2012. Hans Henseler, deeltijd minor E-Discovery 1 februari 2012. Hans Henseler, 'E-Discovery Data collection and Preservation', University of Maryland US 7 februari 2012. Hans Henseler, 'Introduction E-Discovery', IP E-Discovery Manchester UK, 13 februari 2012. Hans Henseler, 'E-Discovery', gastcollege 'minor FIS HvA Informatica, Amsterdam, 7 mei 2012. Hans Henseler, 'Datalekken in Cyberspace', presentatie SOLV advocaten, 14 juni 2012. Hans Henseler, 'E-Discovery', gastcollege Universiteit van Kaapstad, Zuid Afrika, 6 september 2012. Hans Henseler, 'Digitale Sporen op Plaats	21

	Delict', Forensisch Onderzoek, Domein Techniek, HvA. Amsterdam 10 oktober 2012. Hans Henseler, 'Tracks Inspector', themadag Forensisch Onderzoek, HvA. 7 november 2012. Hans Henseler, 'E-Discovery Processing Unstructured Information', gastcollege deeltijd Minor E-Discovery, HvA. Amsterdam 21 november 2012. Hans Henseler, Kick-off project Semantic Search in E-Discovery, presentatie HvA-UvA, Amsterdam, 18 december 2012. Hans Henseler, 'E-Discovery: Op zoek naar de Digitale Waarheid', presentatie Studievereniging Criminologie, Leiden. 19 december 2012. G.J. van Bussel, 'Digital Archiving & Compliance. Delivering evidence in an age of overload', gastcollege via video conferencing tijdens IP eDiscovery, Salford University, Manchester, 22 februari 2012. G.J. van Bussel, 'Digital Sustainability', gastcollege via video conferencing, MidSweden University, 28 maart 2012. G.J. van Bussel, 'Digital Archiving & Compliance', gastcollege tijdens de minor Forensic Intelligence, DMCI, Informatica, 23 april 2012. G.J. van Bussel, 'Digitaal Depot', cursus Archiefschool-cursussen, april-mei 2012. G.J. van Bussel, module Archiveringssystemen, binnen de minor Archieven, collegejaar 2011-2012. G.J. van Bussel, 'Archiveringssystemen, rechtmatigheid en toetsing', gastcollege in de maiormodule Informatie en Media, 'Informatie Auditering', 28 september 2012. G.J. van Bussel, 'Enterprise Records Management', gastcollege in de deeltijdminor eDiscovery, DMCI, Informatica, oktober 2012. G.J. van Bussel, 'Cloud Computing', gastcollege in de masteropleiding Culturele Informatiewetenschap aan de UvA, 7 november 2012.	
--	--	--

	G.J. van Bussel, 'Onderzoek met behulp van nieuwe media', gastcollege in de na- en bijscholingstraining 'Onderzoek' van het Centrum voor Nascholing Amsterdam, 23 november 2012..	
--	---	--

Interesse en waardering

Tabel – Interesse en waardering door de beroepspraktijk en maatschappij	Bijdrage in euro
Financiering van derden	72.240
SIA/RAAK-subsidies	4.861
Internationale subsidies	0

In 2012 is door het lectoraat E-Discovery samen met de UvA een NWO-onderzoeksvoorstel goedgekeurd in het kader van Forensic Sciences voor het onderwerp Semantic Email search. Dit voorstel is goedgekeurd en met ingang van 2012 zullen 2 AIO's worden aangesteld die 4 jaar onderzoek gaan doen. Zowel het vak E-Discovery in de minor FIS als de Deeltijd Minor E Discovery kenden in 2012 een hoger aantal inschrijvingen dan in 2010 en 2011.

5.3 Betekenis voor onderwijs en professionalisering van docenten

In het Intensive Program E-Discovery wordt samengewerkt met docenten uit zeven landen. In 2012 was Frankrijk het hostende land. Er zijn contacten gelegd met UK, Frankrijk, Duitsland, Spanje, Zweden en Kroatië. Voor dit project is materiaal ontwikkeld. In het totaal hebben 80 studenten deelgenomen.

Tabel – Bijdrage aan onderwijs en professionalisering docenten	EC	Info curriculum (titel, opleiding etc)
Lopend curriculum	5 28 4	IP E-Discovery Deeltijd Minor E-Discovery Vak E-Discovery in de Minor FIS
Vernieuwing curriculum		
Onderzoeksvaardigheden		
	Aantal	
Studenten	88	
Docenten	10	
Promovendi	2	